

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 6C/45/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5620203660
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Žišková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2021:5620203660.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš, sudkyňou JUDr. Ivetou Žiškovou, vo veci žalobcov v 1. rade Š. R., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom S. XXX, t. č. bytom vo S. u S. R., v 2. rade Ľ. R., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom S. XXX, t. č. bytom F., N. Y. X, v 3. rade G. R., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom S. XXX, t. č. bytom S. XXX, v 4. rade O. R., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom S. XXX, t. č. bytom S. XXX, v 5. rade Š.H. R., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom S. XXX, t. č. bytom S.Y. XXX, žalobcovia v 1. až 5. rade zastúpení advokátom JUDr. Jánom Zoričákom, Advokátska kancelária Karpatská 3256/15, Poprad, proti žalovaným v 1. rade S. G., nar. XX. XX. XXX, trvale bytom H. XXXX/XX, A., zastúpenému JUDr. Petrom Martinkovičom, LL.M., advokátom, so sídlom Laurinská 3, Bratislava, v 2. rade ČSOB Poist'ovňa, a. s., so sídlom Žiškova 11, Bratislava, IČO: 31 325 416, zastúpenému MGA IURIS s. r. o., so sídlom Cukrová 14, Bratislava, IČO: 47 233 028, o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

I. Žaloba sa z a m i e t a .

II. Žalovaným v 1. a 2. rade sa n e p r i z n á v a náhrada trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom na vydanie platobného rozkazu (ďalej „žaloba“), podaným na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (ďalej „súd“) dňa 29. 12. 2020, žalobcovia v 1. až 5. rade uplatnili voči obidvom žalovaným titulom nemajetkovej ujmy peňažnú náhradu, a to žalobca v 1. rade vo výške 5 000,- eur a žalobcovia v 2., 3., 4. a 5. rade každý po 3 000,- eur. Žalobu odôvodnili tým, že rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 2T/116/2018 zo dňa 02. 12. 2019 bol žalovaný v 1. rade uznaný vinným z prečinu usmrtienia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona s použitím § 138 písm. h) Trestného zákona a prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona s použitím § 138 písm. h) Trestného zákona a bol odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky s tým, že podľa § 51 ods. 1 Trestného zákona za podmienok, uvedených v § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, mu súd výkon trestu odňatia slobody podmiennečne odložil a zároveň mu uložil probačný dohľad. Týmto rozsudkom bol žalovaný v 1. rade zaviazaný nahradiť nemajetkovú ujmu poškodeným, a to žalobcovi v 1. rade vo výške 10 000,- eur a žalobcom v 2. až 5. rade každému po 12 000,- eur. So zvyškom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy boli poškodení - žalobcovia v 1. až 5. rade, odkázaní na civilný proces. Poistná udalosť bola šetrená žalovaným v 2. rade, ktorý uhradil dňa 23. 10. 2010 na účet právneho zástupcu žalobcov v 1. až 5. rade sumu 58 000,- eur, čo predstavuje súdom priznanú náhradu nemajetkovej ujmy. Náhradu nemajetkovej ujmy, priznanú v trestnom konaní, žalobcovia označili za neprimerane nízku a žiadali priznať rozdiel medzi uplatnenou výškou, každý v sume 15 000,- eur a priznanou sumou. Žalobca v 1. rade bol druhom alebohej O. R., žalobcovia v 2. až 5. rade boli jej deťmi, čím podľa žalobcov bol preukázaný ich vzájomný blízky vzťah aj ich vecná aktívna legitímácia. V dôvodoch žaloby odkázali na

ustálenú súdnu prax, kde v takýchto prípadoch obvykle je priznávaná náhrada škody minimálne vo výške 30 000,- eur. V trestnom rozsudku síce bolo výstižne odôvodnené, prečo žalobcom patrí nemajetková ujma, ale nebolo zdôvodnené, prečo súd priznal z titulu nemajetkovej ujmy nižšiu, ako požadovanú sumu 15 000,- eur na osobu.

2. Žalovaný v 1. rade vo vyjadrení k žalobe uviedol, že Občiansky zákonník neurčuje žiadnu maximálnu ani minimálnu výšku náhrady nemajetkovej ujmy, pričom určenie výšky v peniazoch je vždy vecou súdu. Preto odvolávanie sa žalobcov, že v iných prípadoch súd priznal vyššiu nemajetkovú ujmu, nie je možné považovať za skutočnosť, ktorá by ich bez ďalšieho oprávňovala na priznanie nemajetkovej ujmy v takej výške, ako si uplatnili. Vznik, ako aj rozsah náhrady za nemajetkovú ujmu musí byť náležite preukázaný poškodenými. Nestačí, aby poškodení (žalobcovia) tvrdili len to, že zo strany žalovaného, ako škodcu, došlo k protiprávnemu konaniu, v danom prípade k dopravnej nehode, ale dôležité je preukázať v akom rozsahu boli ich práva skutočne porušené a tiež prečo práve navrhovaná výška nemajetkovej ujmy má byť dôvodná. Vyslovil názor, že priznaná výška nemajetkovej ujmy v rámci adhézneho konania bola nadštandardná, a to aj v zmysle ustanovenia § 441 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k zavineniu poškodených (žalobcov). Žalovaný v 1. rade už v trestnom konaní vyjadril ľútosť nad nehodou, ktorá sa stala. Žalobcom bolo dovedna priznaných a zaplatených 58 000,- eur len z titulu nemajetkovej ujmy. Potom dodatočných 17 000,- eur z tohto titulu by bolo neopodstatnené a neprimerané. Na uvedenom stanovisku zotrval žalovaný v 1. rade aj v duplike a uviedol, že žalobcovia stále nepreukázali dôvodnosť svojho návrhu. Žalovaný v 1. rade súhlasil s tým, že výška náhrady nemajetkovej ujmy vo veľkej miere spadá pod súdnu prax a individuálne posúdenie sudcom čo však neznamená, že žalobcovia nemajú povinnosť svoj nárok riadne odôvodniť a preukázať. Súd je viazaný iba rozhodnutím o tom, či bol spáchaný trestný čin, ale už nie je viazaný rozhodnutím o náhrade škody, ktorá bola riešená v rámci adhézneho konania. Z toho dôvodu nie je možné len stroho odkazovať na výsledky trestného konania navyše, keď sami žalobcovia tvrdia, že toto rozhodnutie nebolo podľa ich názoru dostatočne odôvodnené. Žalobcovia preto v civilnom konaní musia opätovne preukazovať svoj nárok, pričom podklady trestného konania sú len dôkaznými prostriedkami, ktoré si súd v tomto konaní musí vyhodnotiť v rámci riadneho dokazovania. Uviedol, že žalobcovia na tvrdenie, že za primeranú náhradu sa považuje suma 15 000,- eur až 58 890,- eur, neoznačili žiadne konkrétne rozhodnutia, ani neodkázali na žiadnu prax. Nie je však možné na konkrétny prípad analogicky použiť úmrtie osôb pri výkone praxe COVID-19. Z toho dôvodu žiadal žalobcu zamietnuť a uplatnil si náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Žalovaný v 2. rade vo vyjadrení k žalobe uviedol, že trestné konanie, vedené pred Okresným súdom Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 2T/116/2018, sa skončilo rozsudkom zo dňa 02. 12. 2019, ktorým boli priznané nároky žalobcom v 2. až 5. rade po 12 000,- eur a žalobcovi v 1. rade vo výške 10 000,- eur. Voči tomuto rozhodnutiu poškodení žalobcovia opravný prostriedok nepodali, i keď tak v neprospech obžalovaného mohli urobiť. Nič teda nenasvedčovalo tomu, že by boli nespokojní s priznanými nárokmi v trestnom konaní. Žalobcovia v žalobe nejako bližšie nešpecifikovali, na čom má byť založená označená neprimeranosť priznaných nárokov, pričom všeobecné poukazovanie na to, že iné súdy priznali pozostalým poškodeným náhradu nemajetkovej ujmy vo väčšom rozsahu, nemôže byť sama o sebe dôvodom pre priznanie nároku v iných sumách. Žalobcovia neuviedli, čo podľa nich trestný súd nezohľadnil a nepripojili ani žiadne dôkazy. Zároveň žalovaný v 2. rade vzniesol námietku premlčania čo odôvodnil tým, že trestné konanie bolo vedené len voči žalovanému v 1. rade a len voči nemu si žalobcovia uplatnili v trestnom konaní nárok. Skutočnosť, že si žalobcovia v trestnom konaní uplatnili právo na náhradu škody voči žalovanému v 1. rade neznamená, že nárok uplatnili bez ďalšieho aj priamo voči žalovanému v 2. rade, ako poisťovateľovi. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. 04. 2020, sp. zn. 5Cdo/102/2017. Žalobcovia si môžu vybrať koho budú žalovať, t. j. či len vodiča, len poisťovateľa alebo obidvoch a za tento výber aj zodpovedajú. K nehode a k smrti zosnulej došlo 12. 10. 2017 a týmto dňom žalobcovia utrpeli ujmu. Žaloba voči žalovanej v 2. rade bola podaná až 29. 12. 2020, teda po uplynutí premlčacej doby. Pokiaľ ide o výšku nemajetkovej ujmy, priznanej žalobcom v trestnom konaní, poukázal na to, že žalobcovia sú osoby, ktoré boli v čase nehody plnoleté, žijúce samostatne so svojimi rodinami, resp. partnermi. Aj keď strata rodiča predstavuje ujmu v každom veku, inak túto stratu pociťujú maloleté alebo dospievajúce deti a inak dospelé deti, ktoré už majú svoje záväzky, príp. vlastnú rodinu. K okolnostiam neoprávneného zásahu viedlo konanie žalovaného v 1. rade, ktoré naplnilo skutkovú podstatu nedbanlivostného trestného činu, na čo treba prihliadať pri priznaní nemajetkovej ujmy v zmysle § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Žalovaný v 2. rade poukázal aj na spoluzavinenie poškodených, nakoľko trestný súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že pri ukladaní výšky trestu vzal do úvahy aj prekročenú rýchlosť vodičky O. (viedla vozidlo v ktorom sa viezla nebohá O.

R.), ako aj nepripútanie zosnulej O. R.. Aj keď zrejme bola hlavnou príčinou nehody nesprávna technika jazdy žalovaného v 1. rade, k následkom, resp. k zvýšeniu ich rozsahu prispeli aj skutočnosti nesúvisiace so žalovaným v 1. rade. Odkázal na článok, ktorým bolo konštatované, že zapínanie bezpečnostného pásu znižuje riziko smrteľnej nehody o 45 % rovnako u vodičov i spolujazdcov, pričom vo vozidle, riadenom vodičkou O., sedelo viacero nepripútaných osôb, vrátane zosnulej O. R.. Žalovaný v 2. rade nesúhlasil s priznaním úrokov z omeškania, nakoľko povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, po uplynutí určenej doby plnenia, pričom poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. 03. 2012, sp. zn. 6Cdo/185/2011. Na týchto dôvodoch žalovaný v 2. rade zotrval aj v ďalšom podaní - duplike.

4. Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 02. 12. 2019, č. k. 2T/116/2018-642, v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 21. 07. 2020, č. k. 1To/56/2020-687, bol obžalovaný S. G. uznaný za vinného, že dňa 12. 10. 2017 v čase o 14.30 hod. viedol osobné motorové vozidlo zn. Mercedes Benz, ev. č.

PP 955 DD po štátnej ceste I/18, pričom pri odbočovaní na vedľajšiu cestu I/72 smerom na horský priechod Čertovica nedal prednosť oproti prichádzajúcemu osobnému motorovému vozidlu, idúcemu po hlavnej ceste č. I/18, zn. Renault Thalia, ev. č. ZM 151 AI, ktoré viedla W. O.Á., čím porušil ustanovenie § 19 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, v dôsledku čoho došlo k čelnej zrážke vozidiel, pri ktorej utrpeli osoby, nachádzajúce sa vo vozidle Renault Thalia, zranenia, a to O. R., nar. XX. XX. XXXX, naposledy bytom S. XXX, mnohopočetné zranenia v komplexe nezlučiteľné so životom, na ktoré na mieste nehody zomrela. Zranenia, popísané v rozsudku, utrpela aj vodička vozidla W. O. a ďalšia spolujazdkyňa B. U.. Obžalovanému S. G. bola okrem úhrnného trestu odňatia slobody vo výmere 3 roky, podmienčne odloženého na skúšobnú dobu s probačným dohľadom vo výmere 4 roky a 6 mesiacov, uložená povinnosť osobne v prítomnosti probačného úradníka ospravedlniť sa poškodeným Š. R., nar. XX. XX. XXXX, Ľ. R., Š. R., nar. XX. XX. XXXX, O. R. a G. R.. Obžalovanému bolo uložené podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku nahradiť škodu poškodeným Š. R., D. XX. XX. XXXX, W. O. a B. U. spolu vo výške 6 534,20 eura a zároveň podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd uložil obžalovanému S. G. nahradiť nemajetkovú ujmu poškodenému Š. R., nar. XX. XX. XXXX, vo výške XX XXX,- I., Ľ. R., Š. R., nar. XX. XX. XXXX, O. R., G. R., každému vo výške 12 000,- eur. Podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku súd poškodených Š. R., nar. XX. XX. XXXX, Ľ. R., Š. R., nar. XX. XX. XXXX, O. R. a G. R. odkázal so zvyškom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy na civilný proces. Uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť dňom 21. 07. 2020. V dôvodoch tohto rozsudku súd konštatoval, že pri rozhodovaní o druhu trestu prihliadol aj na skutočnosť, že zo strany poškodenej vodičky došlo v mieste nehody k prekročeniu rýchlosti 70 km / 1 hod., ktorá je pred začiatkom križovatky vyznačená dopravnou značkou, ako aj na to, že zo strany osádky vozidla Renault, v ktorom sa nachádzali poškodené, neboli dodržané ustanovenia zákona o používaní bezpečnostných pásov - osoby neboli počas jazdy pripútané bezpečnostným pásom (jednou bola nebohá O. R.). Pri rozhodovaní o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v trestnom konaní súd aplikoval hmotnoprávne ustanovenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, pričom výšku nemajetkovej ujmy, priznanú druhovi a deťom zosnulej, súd považoval za primeranú.

5. Súd vo veci vykonal všetky dôkazy, označené stranami. Žalobcovia v 1. až 5. rade vo svojich výpovediach tvrdili, že so zosnulou O. R. mali veľmi dobré vzťahy. Žalobca v 1. rade uviedol, že hoci so zosnulou žili spolu asi 15 rokov, nepovažovali za potrebné uzavrieť manželstvo. Keď sa zoznámili, on bol rozvedený a zosnulá bola vdovou. Smrť družky vplývala zle na jeho psychiku. Bol prizvaný k nehode a odtiaľ musel byť odvezený sanitkou na vyšetrenie, kde mu dali niečo na ukludnenie. Potom už lieky nebral. V súčasnosti žije v podnájme, pričom nemá iný vzťah. Doteraz vyplatené peniaze použil na domácnosť a na zariadenie.

6. Žalobcovia v 2. až 5. rade vo výpovediach uviedli, že zosnulá O. R. bola ich matka. Žalobca v 2. rade v čase matkinej smrti žil v Ružomberku, má 2 deti vo veku 12 a 10 rokov. Matkinu smrť znášal zle a trvá to doteraz. Žalovanému v 1. rade vytýkal, že sa im doteraz neospravedlnil, neposlal ani kyticu na pohreb a nezaplatil ani náklady na pomník, ktorý dali urobiť. Uviedol, že otec im zomrel dávno, preto mama bola aj otcom, aj mamou a bude mu chýbať. Vedela vždy pomôcť, nie peniazmi, ale citovo.

7. Žalobkyňa v 3. rade uviedla, že je 11 rokov vydatá, býva u svokry. S matkou mala však veľmi dobrý vzťah, denne sa stretávali, nakoľko bývali blízko seba. Táto bola pre ňu nielen matkou, ale aj otcom a aj kamarátkou. Teraz nemá kde chodiť, nemá komu povedať „mama“ a nemá sa s kým poradiť. Veľmi dobrý vzťah s nebohú mal aj jej syn, ktorý ju volal mamou.

8. Žalobkyňa v 4. rade uviedla, že mama je len jedna, teraz môže už ísť iba na cintorín. S matkou mala výborný vzťah - táto piekla, varila pre vnúčatá, bola plná života, nikomu neublížila. Vytkla žalovanému v 1. rade, že sa neprišiel ani ospravedlniť deťom alebo jej a vnúčatám. V čase matkinej smrti žila s druhom u jeho rodičov. S matkou sa však denne navštevovali.

9. Žalobca v 5. rade uviedol, že žil s matkou až do jej smrti, hoci bol v tom čase už ženatý (oženil sa pred 11 rokmi). Má 2 deti, pričom s matkou mali všetci dobrý vzťah. Matka mu bola oporou a keď urobil nesprávne veci, vedela mu dať dobrú cestu. Matkinu smrť nezvládol, v dôsledku čoho prišiel aj o zamestnanie, pretože 2,5 mesiaca nechodil do roboty. Jeho syna vychovávali matka ako svojho, tento ju volal mama. Odsťahoval sa z domu z toho dôvodu, že tam po matkinej smrti nevedel dýchať.

10. Žalovaní v 2. - 5. rade zhodne uviedli, že z finančných prostriedkov, ktoré im boli vyplatené z titulu nemajetkovej ujmy, dali svojim rodičom zhotoviť pomník na hrob a časť finančných prostriedkov rozdelili svojim deťom.

11. Žalovaní v 1. a 2. rade zotrvali na tvrdeniach, uvedených v písomných podaniach a žalobu žiadali zamietnuť.

12. Zástupca žalovaného v 1. rade poukázal na rozhodnutia Českého ústavného súdu, ktoré riešili otázku zohľadnenia miery spluzavinenia poškodených. Poukázal aj na to, že princípom nemajetkovej ujmy nemôže byť kompenzácia ale zadosťučinenie, a preto doteraz priznaný nárok označil za primeraný.

13. Zástupca žalovaného v 2. rade konštatoval, že v trestnom konaní súd rozhodol o náhrade nemajetkovej ujmy veľkorysejšie, ako iné súdy. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Bratislave 10Co/32/2019, Krajského súdu v Trenčíne 5Co/107/2019, Krajského súdu v Prešove 2Co/131/2019, Krajského súdu v Žiline 5Co/315/2012, Krajského súdu v Tmave 25Co/214/2016 a 23Co/337/2016, ktorými v prípade úmrtia, spôsobeného dopravnou nehodou, bola pozostalým poškodeným priznaná nemajetková ujma nižšia, ako žalobcom v 1. až 5. rade.

14. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka (ďalej len „Obč. zák.“), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

15. Podľa § 13 Obč. zák.

(1) Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

(2) Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

(3) Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

16. V predmetnej veci bolo nesporné, že žalovaný v 1. rade zaviniel dňa 12. 10. 2017 dopravnú nehodu, dôsledkom ktorej zomrela O. R. (družka žalobcu v 1. rade a matka žalobcov v 2. až 5. rade). V trestnom konaní bolo takisto preukázané, že v čase dopravnej nehody nebohá O. R. sedela v motorovom vozidle zn. Renault Thalia, ev. č. ZM 151 AI na mieste spolujazdca (vedľa vodičky W. O.) a vzađu v tomto vozidle sedela B. U.G.; obidve spolujazdkyne neboli nepripútané bezpečnostnými pásmi. V konaní nebola sporná vecná aktívna legitimácia žalobcov, ani vecná pasívna legitimácia žalovaných. Takisto bolo nesporné, že motorové vozidlo zn. Mercedes Benz, ev. č. PP 955 DD, ktoré v čase nehody riadil S. G. a bola ním zavinená dopravná nehoda, bolo povinne zmluvne poistené v ČSOB Poistovni, a.s., Bratislava. Takisto bolo nesporné, že v súlade s ustanovením § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu, spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o PZP), poistenie zodpovednosti kryje aj nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pričom tieto nároky si pozostali, ako poškodení, môžu uplatniť podľa § 15 ods. 1 zákona o PZP priamo proti poisťovni. Otázka náhrady nemajetkovej ujmy žalobcov bola riešená v rámci trestného konania, vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 2T/116/2018, kde si žalobcovia uplatnili náhradu nemajetkovej

ujmy, každý vo výške 15 000,- eur. V trestnom konaní bola žalobcovi v 1. rade priznaná táto náhrada vo výške 10 000,- eur a žalobcom v 2. až 5. rade vo výške po 12 000,- eur. Medzi stranami bolo takisto nesporné, že priznaná náhrada bola žalobcom už vyplatená. Predmetom sporu bola preto výška náhrady nemajetkovej ujmy, keď žalobcovia označili nimi uplatnenú sumu 15 000,- eur pre každého za nárok na spodnej hranici odškodňovania trestných činov, pričom žalovaní doteraz priznanú náhradu nemajetkovej ujmy označovali za primeranú, resp. veľkorysejšiu, ako priznali súdy v obdobných veciach.

17. Výška náhrady nemajetkovej ujmy nie je zákonom upravená, preto súd pri rozhodovaní prihliada na všetky skutočnosti, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu. V predmetnej veci preto zohľadnil nielen tvrdenia žalobcov, ale aj zistenia, za ktorých došlo k dopravnej nehode, ako aj to, že k usmrteniu O. R. došlo nedbanlivostným konaním žalovaného v 1. rade.

18. Vypočítím žalobcov - jediný dôkaz, navrhnutý žalobcami v tomto konaní, súd nezistil žiadne iné skutočnosti ako tie, ktoré boli známe súdu, ktorý rozhodoval o výške nemajetkovej ujmy v rámci adhézneho konania v trestnej veci. Obdobne, ako v trestnom konaní (na pojednávaní dňa 02. 12. 2019) žalobcovia vypovedali aj ako strany sporu v tomto konaní. Uplatnenie nároku v civilnom konaní žalobcovia odôvodnili len tým, že podľa súdnej praxe je pozostalým priznávaná náhrada nemajetkovej ujmy vo vyššej sume, pričom požadovaná suma 15 000,- eur má zodpovedať rozhodovacej praxi tunaj. súdu.

19. Nesporne náhla smrť O. R., ktorá v čase dopravnej nehody mala 51 rokov, hlboko a významne zasiahla do života jej druha a detí a nepochybne predstavovala neoprávnený zásah do chránených osobnostných práv žalobcov. Účelom nemajetkovej ujmy je však len zmiernenie duševnej bolesti pozostalých, pretože peniazmi nie je možné nahradiť život človeka. Náhrada nemajetkovej ujmy však nemôže byť zábezpekou či zdrojom obživy, ani náhradou príjmu pozostalých.

20. Pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy bolo nevyhnutné zohľadniť, že všetci žalobcovia boli v čase smrti O. R. dospelí, neboli na ňu odkázaní výživou. Žalobcovia v 2. až 5. rade v čase matkinej smrti mali vlastné rodiny, preto sa ich prvotný záujem nepochybne presúval do ich rodín, ktoré si budovali so svojimi partnermi a deťmi. Aj keď žalobcovia v 2. až 5. rade mali k matke veľmi dobrý vzťah, intenzita vzťahov bola nepochybne na inej úrovni, ako tomu bolo predtým, kým si nevytvorili svoje rodiny. Žalobca v 5. rade síce býval v jednom dome s matkou, ale žil tam so svojou rodinou - s priateľkou a s dieťaťom. Žalobca v 1. rade žil v spoločnej domácnosti s nebohou O. R. viac rokov ako druh a družka. Bol rozvedený, pričom s nebohou deti nemali.

21. O výške náhrady nemajetkovej ujmy bolo rozhodnuté v trestnom konaní, v ktorom súd považoval priznanú sumu za primeranú. V tomto (civilnom konaní) žalobcovia neuviedli žiadne nové tvrdenia, ktoré by neboli známe súdu v trestnom konaní, pričom jediný argument žalobcov, že nimi uplatnený nárok zodpovedá súdnej praxi, nie je možné vyhodnotiť ako novú skutočnosť. Priznaná suma 10 000,- eur žalobcovi, ako druhovi nebohej a po 12 000,- eur žalobcom v 2. až 5. rade, ako plnoletým deťom nebohej, ktoré mali v čase jej smrti samostatné rodiny, zodpovedá aj rozhodovacej praxi súdov v obdobných veciach, ba dokonca v konaniach, na ktoré poukázal žalovaný v 2. rade, v obdobných prípadoch súdy priznali nižšiu náhradu nemajetkovej ujmy. Potom žalobcovia nepreukázali dôvodnosť uplatneného nároku, a preto súd žalobu zamietol.

22. Vo vzťahu k žalovanému v 2. rade súd prihliadol aj na námietku premlčania tak, ako túto vzniesol žalovaný v 2. rade vo svojich písomných vyjadreniach. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy je majetkovým právom, ktoré sa premlčuje v zákonnej

3-ročnej premlčacej dobe (§ 101 Obč. zák.). Žalovaný v 2. rade nebol účastníkom (stranou) trestného konania, takže voči nemu si žalobcovia prvýkrát uplatnili nárok až podaním návrhu na vydanie platobného rozkazu, t. j. dňa 29. 12. 2020. Nakoľko k úmrtiu O. R. došlo pri dopravnej nehode dňa 12. 10. 2017, nárok bol uplatnený voči žalovanému v 2. rade po uplynutí zákonnej 3-ročnej premlčacej doby. Tvrdenie zástupcu žalobcov, že premlčacia doba voči žalovanému v 2. rade začala plynúť až právoplatnosťou rozsudku v trestnom konaní, nemá oporu v zákone. V tomto smere súd poukazuje na názor, vyslovený v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 23. 04. 2020, sp. zn. 5Cdo/102/2017, ktorý konštatoval, že uplatnenie nároku na nemajetkovú ujmu poškodenou osobou, pozostalou po blízkej osobe, usmrtenej pri dopravnej nehode v súvislosti s prevádzkou motorového

vozidla v trestnom konaní voči osobe, ktorá škodu spôsobila, nemá za následok spočívajúce plynutie premlčacej doby počas trvania trestného konania i voči poisťovateľovi osoby, ktorá škodu spôsobila.

23. Podľa § 251 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

24. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

25. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

26. Predmetom sporu bol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorej výška závisí od úvahy súdu. Žalobcovia, ktorí boli so zvyškom nároku v trestnom konaní odkázaní na civilný proces, nemohli predvídať výsledok sporu. Nakoľko žalobcovia si neuplatnili neprimerane vysoký nárok v súvislosti so zásahom do ich osobného života, súd v súlade s ustanovením § 257 CSP úspešným žalovaným nepriznal náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať v lehote 15 dní od jeho doručenia odvolanie na Okresnom súde Liptovský Mikuláš. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Žiline.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 Civilného sporového poriadku,

1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 Civilného sporového poriadku, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.